

prima instanță: E. Tverdohleb

dosarul nr. 2ra-2136/16

instanța de apel: A. Gheorghieș, A. Toderaș, D. Pușca

DECIZIE

28 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele,

judecătorul:

Judecătorii:

Svetlana Filincova,

Maria Ghervas, Iurie Bejenaru,

Dumitru Mardari și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de avocatul Lungu Artur în interesele Doinei Vitco în nume personal și în nume de reprezentant legal al fiicei minore Vitco Tatiana, Vitco Alexandr și Rotaru Valentina, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Lungu Artur în interesele Doinei Vitco în nume personal și în nume de reprezentant legal al fiicei minore Vitco Tatiana, Vitco Alexandr și Rotaru Valentina împotriva societății pe acțiuni „Drumuri-Briceni” și societății pe acțiuni „Drumuri-Edineț” cu privire la încasarea prejudiciului material și moral, împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 19 aprilie 2016, prin care s-a respins apelul declarat de avocatul Lungu Artur în interesele Doinei Vitco în nume personal și în nume de reprezentant legal al fiicei minore Vitco Tatiana, Vitco Alexandr și Rotaru Valentina și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Briceni din 14 mai 2015, prin care acțiunea a fost respinsă

c o n s t a t ă:

Prin mandatele nr. 0320433, nr. 0320432, nr.0320431 din 12 februarie 2014 avocatul Lungu Artur a fost împuternicit de Vitco Doina, Vitco Alexandr și Rotaru Valentina să le acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a semna și depune cererea de chemare în judecată, de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 49-51).

La 18 februarie 2014 avocatul Lungu Artur a depus în interesele Doinei Vitco în nume personal și în nume de reprezentant legal al fiicei minore Vitco Tatiana, Vitco Alexandr și Rotaru Valentina cerere de chemare în judecată împotriva societății pe acțiuni „Drumuri-Briceni” cu privire la încasarea prejudiciului material și moral.

În motivarea cererii de chemare în judecată avocatul Lungu Artur a indicat că la 07 decembrie 2013 în jurul orei 14:00 Vitco Doina conducea autovehiculul de model „Opel Vectra” pe traseul M 14 Brest-Chișinău-Odesa km 35 în direcția orașului Briceni și de pe partea dreaptă de la marginea pădurii adiacentă

acostamentului părții carosabile, din cauza vântului a căzut un copac peste autovehicul.

În mijlocul de transport se aflau în calitate de pasageri fiica minoră Vitco Tatiana, fiul Vitco Alexandr și mama Rotaru Valentina.

În rezultatul accidentului produs de copacul căzut a fost deteriorat autovehiculul și la toți li s-au cauzat leziuni corporale de diferită gravitate.

La Vitco Alexandr s-a fracturat osul molar și maxilarele cu defect de țesut, plaga hemifacială zdrobită, osul nazal și a suferit comoție, la Rotaru Valentina s-a fracturat tазul, a suferit comoție cerebrală și osteohondroză lombară, iar Tatianeii Vitco i s-a cauzat traumă cranio-cerebrală închisă, comoție cerebrală, contuzie cerebrală de gradul I, multiple contuzii musculare în regiunea pieptului, brațului stâng, gambei stângi și în regiunea mandibulei.

În rezultatul accidentului persoanele pătimate urmează a fi despăgubite material și moral.

Vitco Doina era posesoare legală a autovehiculului și este responsabilă în fața proprietarului în baza contractului de folosință din 13 august 2013 să-i repare acestuia prejudiciul cauzat în mărime de 60 500 lei și costul raportului de evaluare în mărime de 960 lei, iar în total suma de 61 460 lei.

Vitco Doina a suportat și prejudiciu moral în rezultatul leziunilor corporale, deoarece îngrijind de Vitco Alexandr în perioada internării acestuia în Instituția Medico-Sanitară-Publică „Spitalul de Urgență” a fost în imposibilitate de a ajuta mama bolnavă care se trata în Spitalul raional Briceni și fiica Vitco Tatiana care a fost internată în secția neurologică a întreprinderii individuale „Gonța Larisa”.

Lui Vitco Alexandr în urma leziunilor corporale primite i-au fost cauzate suferințe fizice și psihice, fiindu-i schilodită fața și urmează a fi supus mai multor operații, inclusiv plastice, iar pentru tratament, mâncare specială, convorbiri telefonice și transport a cheltuit 4 321 lei, din care considerente rezultă că acestuia urmează a fi încasat prejudiciul material și moral.

Toate cheltuielile suportate de familia Doinei Vitco în urma procurării produselor, medicamentelor și prestării serviciilor sînt probate cu bonuri fiscale.

Societatea pe acțiuni „Drumuri-Briceni” este gestionarul fâșiei forestiere din care s-a rupt copacul căzut peste autovehicul și conform art. 13 Legea drumurilor nr. 509-XIII din 22 iunie 1995, art. 5, 24 și 29 Codul silvic, este responsabilă de repararea prejudiciilor cauzate.

Cere avocatul Lungu Artur încasarea din contul societății pe acțiuni „Drumuri-Briceni” în beneficiul Doinei Vitco a prejudiciului material în mărime de 61 460 lei, prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei; în beneficiul Doinei Vitco în calitate de reprezentant legal al fiicei minore Vitco Tatiana a prejudiciului material în mărime de 867,5 lei, prejudiciului moral în mărime de 30 000 lei; în beneficiul lui Vitco Alexandr a prejudiciului material în mărime de 4 231 lei, prejudiciului moral în mărime de 250 000 lei și în beneficiul Valentinei Rotaru a prejudiciului material în mărime de 3 200 lei și prejudiciului moral în mărime de 150 000 lei (f.d. 1-3, vol. I).

La 28 mai 2014 avocatul Lungu Artur a depus în interesele lui Vitco Alexandr cerere cu privire la majorarea pretențiilor, solicitând încasarea din contul societății pe acțiuni „Drumuri-Briceni” în beneficiul acestuia a prejudiciului material în

mărime de 12 903 lei, luând în considerație cheltuielile suferite în urma intervențiilor chirurgicale (f.d. 79, vol. I).

Prin mandatul din 30 aprilie 2014 avocatul Cîrțica Boris a fost împuternicit de societatea pe acțiuni „Drumuri-Briceni” să-i acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a înainta cereri și demersuri, de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 69, vol. I).

În ședința de judecată din 24 iunie 2014 avocatul Cîrțica Boris a înaintat demers cu privire la antrenarea în proces în calitate de copîrît a societății pe acțiuni „Drumuri-Edineț” (f.d. 107, vol. I).

Prin încheierea Judecătoriei Briceni din 24 iunie 2014 s-a antrenat în proces în calitate de copîrît societatea pe acțiuni „Drumuri-Edineț” (f.d. 108, vol. I).

La 21 februarie 2015 avocatul Lungu Artur a depus cerere de chemare în judecată concretizată, solicitând încasarea din contul societății pe acțiuni „Drumuri-Briceni” și societății pe acțiuni „Drumuri-Edineț” în beneficiul Doinei Vitco a prejudiciului material în mărime de 81 241,77 lei, prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei; încasarea din contul societății pe acțiuni „Drumuri-Briceni” în beneficiul Doinei Vitco în calitate de reprezentant legal al fiicei minore Vitco Tatiana a prejudiciului material în mărime de 3 803,5 lei, prejudiciului moral în mărime de 30 000 lei; încasarea din contul societății pe acțiuni „Drumuri-Briceni” în beneficiul lui Vitco Alexandr a prejudiciului material în mărime de 16 455,54 lei, prejudiciului moral în mărime de 250 000 lei, încasarea din contul societății pe acțiuni „Drumuri-Briceni” în beneficiul Valentinei Rotaru a prejudiciului material în mărime de 5 147,35 lei, prejudiciului moral în mărime de 150 000 lei și din contul societății pe acțiuni „Drumuri-Briceni” în beneficiul Doinei Vitco a cheltuielilor de judecată în mărime de 7 000 lei (f.d. 185-186, vol. I).

Prin hotărârea Judecătoriei Briceni din 14 mai 2015 s-a respins integral cererea de chemare în judecată depusă de Vitco Doina în nume personal și în nume de reprezentant legal al fiicei minore Vitco Tatiana, Vitco Alexandr și Rotaru Valentina (f.d. 35-36, 45-58, vol. II).

La 11 iunie 2015 avocatul Lungu Artur a declarat în interesele Doinei Vitco în nume personal și în nume de reprezentant legal al fiicei minore Vitco Tatiana, Vitco Alexandr și Rotaru Valentina apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Briceni din 14 mai 2015, iar la 17 septembrie 2015 apel motivat împotriva aceleiași hotărâri (f.d. 37-38, 71-72, vol. II).

Curtea de Apel Bălți prin decizia din 19 aprilie 2016 a respins apelul declarat de avocatul Lungu Artur în interesele Doinei Vitco în nume personal și în nume de reprezentant legal al fiicei minore Vitco Tatiana, Vitco Alexandr și Rotaru Valentina și a menținut hotărârea Judecătoriei Briceni din 14 mai 2015 (f.d. 141-152, vol. II).

La 14 iulie 2016 avocatul Lungu Artur a declarat în interesele Doinei Vitco în nume personal și în nume de reprezentant legal al fiicei minore Vitco Tatiana, Vitco Alexandr și Rotaru Valentina recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 19 aprilie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea ambelor hotărâri judecătorești și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs avocatul Lungu Artur a indicat că decizia Curții de Apel Bălți din 19 aprilie 2016 este ilegală, neîntemeiată, nemotivată și pasibilă de a fi casată.

Instanța de apel a constatat că societatea pe acțiuni „Drumuri-Briceni” este gestionarul nemijlocit al sectorului de drum unde a avut loc accidentul din 07 decembrie 2013, însă a omis să se pronunțe asupra faptului dacă aceasta este responsabilă sau nu de starea vegetației din zona de protecție a drumului.

Neîngrijirea adecvată a plantațiilor forestiere din zona de protecție a drumului M 14 km 35 și căderea copacului parțial uscat cu o parte de rădăcini în stare de putrefacție este culpa pârâților, care sunt responsabili în fața reclamanților în temeiul art. 13 alin. (2) și (3) Legea drumurilor nr. 509-XIII din 22 iunie 1995.

Deși la 07 februarie 2013 a fost vânt mai puternic ca de obicei, acesta nu poate fi calificat ca fenomen de forță majoră conform Hotărîrii Guvernului cu privire la clasificarea situațiilor excepționale și la modul de acumulare și prezentare a informațiilor în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de situații excepționale nr. 1076 din 16 noiembrie 2010, deoarece nici pe porțiunea de teren unde se afla copacul căzut, nici în alte sectoare nu au mai existat copaci căzuți sau crengi rupte.

Dacă societatea pe acțiuni „Drumuri-Briceni” îndeplinea obligațiunea de îngrijire a plantațiilor forestiere și monitoriza în mod adecvat sănătatea și vitalitatea copacilor din fâșia forestieră a sectorului în litigiu, căderea copacului era evitată prin defrișarea lui în mod premeditat de către gestionarul terenului.

Astfel, căderea copacului în urma vântului puternic nu poate fi calificată ca împrejurare de forță majoră și nu poate exonera gestionarul de răspundere civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Prin referințele depuse la 26 august 2016 și 03 septembrie 2016 prin intermediul oficiului poștal societatea pe acțiuni „Drumuri-Edineț” și societatea pe acțiuni „Drumuri-Briceni” au solicitat declararea recursului inadmisibil.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 21 septembrie 2016 a considerat recursul admisibil fără a prejudicia fondul și a dispus judecarea acestuia de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat de avocatul Lungu Artur în interesele Doinei Vitco în nume personal și în nume de reprezentant legal al fiicei minore Vitco Tatiana, Vitco Alexandr și Rotaru Valentina în limitele invocate pe baza materialelor din dosar și a referințelor depuse de societatea pe acțiuni „Drumuri-Briceni” și societatea pe acțiuni „Drumuri-Edineț”, Colegiul civil, comercial și de contencios

administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este depus în termen, întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Curtea de Apel Bălți a expediat în adresa părților copia deciziei din 19 aprilie 2016 la 10 mai 2016 și a fost recepționată de avocatul Lungu Artur la 21 mai 2016, iar de Vitco Doina, Vitco Alexandr și Rotaru Valentina la 17 mai 2016 (f.d. 154; 155; 157, vol. II).

Prin urmare, recursul declarat de avocatul Lungu Artur în interesele Doinei Vitco în nume personal și în nume de reprezentant legal al fiicei minore Vitco Tatiana, Vitco Alexandr și Rotaru Valentina prin intermediul oficiului poștal la 14 iulie 2016 este depus în termen.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Din materialele pricinii rezultă prin procesul-verbal de cercetare la fața locului din 07 decembrie 2013 se confirmă că la 07 decembrie 2013 în jurul orei 14:00 Vitco Doina conducea autovehiculul de model „Opel Vectra” pe traseul M 14 Brest-Chișinău-Odesa km 35 în direcția orașului Briceni și de pe partea dreaptă de la marginea pădurii adiacente acostamentului părții carosabile, din cauza vântului a căzut un copac peste autovehiculul în care se mai aflau în calitate de pasageri fiica minoră Vitco Tatiana, fiul Vitco Alexandr și mama Rotaru Valentina (f.d. 14-22, vol. II).

În urma accidentului din 07 decembrie 2013 produs de copacul căzut a fost deteriorat autovehiculul și la toți li s-au cauzat leziuni corporale de diferită gravitate.

Prin contractul de utilizare gratuită din 13 august 2013 se confirmă că Grecico Serghei a transmis în folosință lui Vitco Evghenii și Doinei Vitco autovehiculul de model „Opel Vectra”, numărul de înmatriculare OC AK 941.

Conform pct. 4.5 din contract Vitco Evghenii și Vitco Doina s-au obligat să suporte repararea prejudiciului material în cazul deteriorării autovehiculului (f.d. 44-45, vol. I).

Certificatul de înmatriculare nr. 6176470 confirmă că proprietar al autovehiculului de model „Opel Vectra”, numărul de înmatriculare OC AK 941 este Grecico Serghei (f.d. 46, vol. I).

Filiala Edineț a Camerei de Comerț și Industrie prin raportul de evaluare a autovehiculului implicat în accident nr. 0341425 din 09 ianuarie 2014 a constatat că valoarea pagubei acestuia constituie 60 500 lei, iar cheltuielile de efectuare a expertizei în mărime de 960 lei (f.d. 24-36, vol. I).

Din extrasul medical nr. 027/c eliberat de întreprinderea individuală „Gonța Larisa” se confirmă că în urma accidentului Vitco Doina a suferit cefalee tensională cu paroxisme vegetative, fiind internată în spital de la 20 noiembrie 2014 până la 05 decembrie 2014, iar în urma tratamentului a cheltuit suma de 1 266,77 lei, fapt confirmat prin certificatul eliberat la 05 decembrie 2014 (f.d. 187-189, vol. I).

Întreprinderea individuală „Gonța Larisa” prin extrasul medical nr. 027/e confirmă că în urma accidentului Tatianeii Vitco i s-a cauzat traumă cranio-cerebrală închisă, comoție cerebrală, contuzie cerebrală de gradul I, multiple contuzii musculare în regiunea pieptului, brațului stâng, gambei stângi și în regiunea mandibulei, fiind internată în spital de la 07 decembrie 2013 până la 25 decembrie 2013, de la 20 octombrie 2014 până la 31 octombrie 2014 (f.d. 11-14; 190-192, vol. I).

Prin extrasul eliberat la 18 decembrie 2014 și bonurile de plată anexate la materialele pricinii se confirmă că pentru tratamentul fiicei Vitco Doina a cheltuit suma de 3 803,5 lei (f.d. 18-23, 193-verso, vol. I).

Prin certificatul Instituției Medico-Sanitare Publice Spitalul raional Briceni nr. 01-10/760 din 10 decembrie 2013 și extrasul Centrului Național Științifico-Practic de Medicină Urgentă se confirmă că Vitco Alexandru s-a internat în stare foarte gravă cu fractura osului molar și maxilarele cu defect de țesut, plaga hemifacială zdrobită, osul nazal și a suferit comoție, fiindu-i schilodită fața și urmează a fi supus mai multor operații, inclusiv plastice (f.d. 15-16, 94-95, vol. I).

S-a aflat la tratament staționar la Centrul Național Științifico-Practic de Medicină Urgentă de la 09 decembrie 2013 până la 16 decembrie 2013, de la 14 mai 2014 până la 23 mai 2014, de la 22 noiembrie 2014 până la 07 decembrie 2014 (f.d. 15-16; 71-71; 192-194, vol. I).

Prin certificatul eliberat de întreprinderea individuală „Gonța Larisa”, contul de plată nr. O02496 din 23 aprilie 2014, factura fiscală nr. O00785 din 23 aprilie 2014 eliberate de societatea cu răspundere limitată „Conmet” orașul Moscova și alte bonuri de plată se confirmă că Vitco Alexandr pentru tratament, implant, intervenții chirurgicale, mâncare specială, convorbiri telefonice, transport a cheltuit suma de 16 455,54 lei (f.d. 71-75; 18-23; 196-202, vol. I).

Prin extrasul eliberat de Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul raional Briceni se confirmă că în urma producerii accidentului la Rotaru Valentina s-a fracturat tазul, a suferit comoție cerebrală și osteohondroză lombară (f.d. 17 vol. I).

S-a aflat la tratament staționar de la 07 decembrie 2013 până la 02 ianuarie 2014, de la 20 noiembrie 2014 până la 05 decembrie 2014 (f.d. 17; 205-206, vol. I).

Prin certificatul din 05 decembrie 2014 și bonurile de plată anexate la materialele pricinii, se confirmă că pentru tratament și diagnostică Rotaru Valentina a cheltuit suma de 5 147,35 lei, (f.d. 18-23; 207, vol. I).

La 18 februarie 2014 avocatul Lungu Artur a depus în interesele Doinei Vitco în nume personal și în nume de reprezentant legal al fiicei minore Vitco Tatiana, Vitco Alexandr și Rotaru Valentina cerere de chemare în judecată concretizată ulterior împotriva societății pe acțiuni „Drumuri-Briceni” cu privire la încasarea prejudiciului material și moral (f.d. 1-3, vol. I).

Instanțele judecătorești au emis hotărârile sus-menționate.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanțele de judecată au încălcat normele de drept material.

Conform art. 514 Codul civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Conform art. 14 alin. (1) Codul civil, persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel.

Conform art. 1398 alin. (1) și alin. (3) Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

O altă persoană decât autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Conform art. 607 alin. (1) Codul civil, cel obligat la repararea prejudiciului trebuie să restabilească situația care ar fi existat în cazul în care împrejurarea cauzatoare de prejudiciu nu survenea.

Conform art. 616 alin. (2) Codul civil, în cazul vătămării integrității corporale sau al altei vătămări a sănătății, precum și în cazul privațiunii ilegale de libertate, cel vătămat poate cere și pentru prejudiciul nepatrimonial o despăgubire în bani, stabilită în baza unei aprecieri conforme principiilor echității.

Conform art. 1422 alin. (1) și alin. (2) Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Conform art. 13 alin. (1) și alin. (2) Legea drumurilor nr. 509-XIII din 22 iunie 1995, proprietarul sau administratorul drumului poartă răspundere pentru încălcarea prevederilor prezentei legi, inclusiv pentru starea tehnică a drumului pe care îl deține sau administrează.

Responsabilitatea materială a proprietarului sau administratorului drumului în fața participanților la trafic este stabilită de legislație.

Prin Hotărârea Guvernului cu privire la reforma sistemului de întreținere a drumurilor publice nr. 244 din 19 aprilie 2012 s-a acceptat reorganizarea întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni cu cotă majoritară de stat specializate în întreținerea drumurilor publice, asigurând reducerea acestora de la 38 până la 12 unități.

Potrivit acordului adițional nr. 1 din 30 aprilie 2013 la contractul nr. 09-09/4 din 29 ianuarie 2013 s-au transmis rețele de drumuri publice din raionul Briceni la întreținere și administrare societății pe acțiuni „Drumuri Edineț” (f.d. 100, vol. I).

Prin contractul de subantrepriză nr. 01 din 30 aprilie 2013 societatea pe acțiuni „Drumuri-Edineț” în calitate de antreprenor a transmis drumurile publice societății pe acțiuni „Drumuri-Briceni” avînd calitatea de subantreprenor.

Punctele 1.1 și 5.1 din contract prevăd că subantreprenorul s-a obligat să desfășoare activitățile de întreținere a drumurilor publice și să poarte răspundere pentru încălcarea prevederilor legislației în vigoare cu privire la asigurarea circulației rutiere continue în condiții de siguranță (f.d. 120-123, vol. I).

Așadar, gestionar al fâșiei forestiere din care a căzut copacul peste autovehiculul condus de Vitco Doina este societatea pe acțiuni „Drumuri-Briceni” care este responsabilă de repararea prejudiciului cauzat în urma accidentului.

Fiind audiat în cadrul urmăririi penale directorul societății pe acțiuni „Drumuri-Briceni” Ion Russu a recunoscut că deservește traseul M 14 Brest-Chișinău-Odesa km 35 (f.d. 76-77, vol. I).

Conform art. 318 Codul civil, riscul pieirii sau deteriorării fortuite a bunului îl suportă proprietarul dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Pieirea sau deteriorarea fortuită se datorează unor asemenea evenimente ca inundații, cutremure de pământ, incendii.

Serviciul Hidrometeorologic de Stat prin răspunsul din 27 iunie 2014 a comunicat că conform datelor stației meteorologice Briceni, la 07 decembrie 2013 viteza vântului era de 17 m/s, fiind calificat ca fenomen periculos (f.d. 165, vol. I).

Conform pct. 11, capitolul II, Anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului cu privire la clasificarea situațiilor excepționale și la modul de acumulare și prezentare a informațiilor în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de situații excepționale nr. 1076 din 16 noiembrie 2010, urmează a fi evaluată situație excepțională comunicată Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, vântul puternic a cărui viteză este mai mare de 25-30 m/s și mai mult.

Conform punctelor 8, 9 și 11 ale Regulamentului cu privire la clasificarea situațiilor excepționale și la modul de acumulare și prezentare a informațiilor în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de situații excepționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului cu privire la clasificarea situațiilor excepționale și la modul de acumulare și prezentare a informațiilor în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de situații excepționale nr. 1076 din 16 noiembrie 2010, informația cu privire la situațiile excepționale trebuie să cuprindă date despre situațiile excepționale pronosticate și declanșate și consecințele acestora, despre situația radioactivă, chimică, medico-biologică, incendiară, ecologică și altele (anexa nr.2).

Organele centrale de specialitate ale administrației publice și autoritățile administrației publice locale poartă răspundere pentru completitudinea și veridicitatea informației prezentate cu privire la situațiile excepționale.

Persoanele juridice, indiferent de forma juridică de organizare, prezintă informația despre situațiile excepționale autorităților publice locale, precum și autoritățile publice centrale sau altor organizații centrale, conform subordonării.

Contrar acestor prevederi normative, societatea pe acțiuni „Drumuri-Briceni” nu a prezentat probe care confirmă că viteza vântului de 17 m/s din 07.12.2013 este o situație excepțională.

Prin urmare, argumentele intimaților, susținute de prima instanță și instanța de apel că accidentul din 07 decembrie 2013 cu implicarea recurenților este un caz fortuit sunt declarative și nu au suport legal.

Or, în ziua accidentului a fost vânt mai puternic ca de obicei, însă acesta nu se încadrează în categoria fenomenelor de forță majoră conform Hotărârii Guvernului cu privire la clasificarea situațiilor excepționale și la modul de acumulare și prezentare a informațiilor în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de situații excepționale nr. 1076 din 16 noiembrie 2010.

În afară de aceasta, fiind audiat în ședința de judecată a primei instanțe în calitate de martor Nastaciuc Vasile, inginerul-șef al societății pe acțiuni „Drumuri-Briceni”, a declarat că pe acea porțiune de teren nu au mai fost găsiți copaci deteriorați (f.d. 250, vol. I).

Prin procesul-verbal de cercetare la fața locului din 23 august 2014 întocmit de Direcția Generală Teritorială „Nord” a Centrului Național Anticorupție se confirmă că copacul căzut avea crengi cu frunze verzi, însă o parte din rădăcinile

acestui erau uscate și coaja unor fragmente ale sale era desprinsă de tulpină (f.d. 121-131, vol. II).

Societatea pe acțiuni „Drumuri-Briceni” în baza autorizației nr. 010759 din 24 octombrie 2013 eliberată de Inspekția Ecologică Briceni îndeplinea lucrări de defrișare a copacilor complet uscați din fâșia forestieră a sectorului în litigiu (f.d. 150-164, vol. I).

Directorul societății pe acțiuni „Drumuri-Briceni” Rusu Ion în cadrul urmăririi penale a confirmat că în statele de organizare nu este prevăzută funcția de specialist pentru a supraveghea starea arborilor.

A mai declarat că copacul căzut era viu, nu era uscat și doar jumătate din rădăcinile acestuia erau în stare de putrefacție (f.d. 77, vol. I).

În instrucțiunea de serviciu a masterului de drum a societății pe acțiuni „Drumuri-Briceni” este indicată obligația de a înlătura copacii aflați în apropierea drumului (f.d. 147-148, vol. I).

Societatea pe acțiuni „Drumuri-Briceni” nu a întreprins toate acțiunile în vederea evitării situațiilor de pericol și prin prisma art. 13 Legea drumurilor nr. 509-XIII din 22 iunie 1995, art. 607, art. 616, art. 1398 alin. (3) și art. 1422 alin. (1) Codul civil urmează să repare prejudiciul cauzat.

Privitor la pretențiile Doinei Vitco de reparare a prejudiciului material și moral.

În cererea de concretizare a pretențiilor avocatul Lungu Artur în legătură cu deprecierea leului a solicitat să fie încasat în beneficiul Doinei Vitco valoarea pagubei produse autovehiculului în mărime de 79 015 lei, calculată prin indexare (f.d. 185-186, vol. I).

Luând în considerație că în urma accidentului autovehiculul a fost deteriorat, este necesar de a încasa din contul societății pe acțiuni „Drumuri-Briceni” în beneficiul Doinei Vitco suma de 61 460 lei stabilită prin raportul de evaluare nr. 0341425 din 09 ianuarie 2014, iar în rest de a respinge pretențiile ca fiind neîntemeiate și neprobate.

Vitco Doina a solicitat încasarea sumei de 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Luând în considerație traumele cauzate și suferințele suportate de Vitco Doina în urma producerii accidentului, suma solicitată în mărime 100 000 lei în cu titlu de prejudiciu moral este exagerată și încalcă principiul general al echității, care ar constitui un venit nejustificat, iar suma de 5 000 lei este o satisfacție echitabilă în vederea recuperării suferințelor cauzate.

Ținând cont de trauma cauzată Doinei Vitco în urma accidentului, este necesar de a încasa din contul societății pe acțiuni „Drumuri-Briceni” în beneficiul său a cheltuielilor suportate în urma tratamentului în mărime de 1 266,77 lei, prejudiciul material cauzat prin deteriorarea autovehiculului în mărime de 61 460 lei și prejudiciul moral în mărime de 5 000 lei.

Privitor la pretențiile înaintate de Vitco Doina în nume de reprezentant legal al fiicei minore Vitco Tatiana.

Luând în considerație traumele cauzate Tatianeii Vitco și suferințele psihice suportate în urma producerii accidentului, suma de 30 000 lei solicitată de Vitco Doina în numele fiicei minore Vitco Tatiana în vederea recuperării prejudiciului

moral cauzat este exagerată, iar suma de 10 000 lei constituie o satisfacție echitabilă în vederea recuperării acestuia.

Așadar, în beneficiul Doinei Vitco în nume de reprezentant legal al fiicei minore Vitco Tatiana urmează a fi încasată suma de 3 803,5 lei cu titlu de cheltuieli pentru tratament și suma de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Privitor la pretențiile înaintate de Vitco Alexandr.

Luând în considerație că în urma producerii accidentului Vitco Alexandr a suferit cel mai mult dintre pasagerii aflați în autovehicul, fiindu-i schilodită fața și supus mai multor operații, inclusiv plastice, suma de 250 000 lei solicitată de reclamant în vederea recuperării prejudiciului moral cauzat este una exagerată, iar suma de 50 000 lei constituie o satisfacție echitabilă în vederea recuperării acestuia.

Așadar, în beneficiul lui Vitco Alexandr urmează a fi încasată suma de 16 455,54 lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Privitor la pretențiile înaintate de Rotaru Valentina.

Luând în considerație traumele cauzate Valentinei Rotaru și suferințele psihice suportate în urma producerii accidentului, suma de 150 000 lei solicitată în vederea recuperării prejudiciului moral cauzat este exagerată, iar suma de 8 000 lei constituie o satisfacție echitabilă în vederea recuperării acestuia.

Așadar, în beneficiul Valentinei Rotaru urmează a fi încasată suma de 5 147,35 lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 8 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Societatea pe acțiuni „Drumuri-Briceni” nu a contestat cuantumul prejudiciilor materiale suportate de reclamant pentru tratamentul administrat în rezultatul accidentului din 07 decembrie 2013.

Privitor la încasarea cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

În cererea de recurs avocatul Lungu Artur a solicitat compensarea cheltuielilor de asistență juridică acordate de avocat în mărime de 7 000 lei.

La 12 februarie 2014 avocatul Lungu Artur și Vitco Doina au încheiat contractul de asistență juridică nr. 003/2014, potrivit căruia reclamanta s-a obligat în termen de 5 zile de la data intrării în vigoare a hotărârii, să achite avocatului onorariul în sumă de 7000 lei (f.d. 208, vol. I).

La momentul semnării contractului Vitco Doina a achitat avocatului Lungu Artur suma de 2 000 cu titlu de avans, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 186888 din 12 februarie 2014 (f.d. 209, vol. I).

Având în vedere că cererea de chemare în judecată se admite parțial, ținând cont de complexitatea litigiului și aportul avocatului la soluționarea pricinii, este necesar de a încasa din contul societății pe acțiuni „Drumuri-Briceni” în beneficiul Doinei Vitco cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2 000 lei care este o sumă reală, necesară și rezonabilă.

Privitor la pretențiile înaintate împotriva societății pe acțiuni „Drumuri-Edineț”.

Prin pct. 5.1 al contractului de subantrepriză nr. 01 din 30 aprilie 2013 societatea pe acțiuni „Drumuri-Briceni” și-a asumat răspunderea pentru încălcarea prevederilor legislației în vigoare, hotărârilor, ordinelor și actelor normative privind asigurarea circulației rutiere continue în condiții de siguranță și păstrarea integrității drumurilor (f.d. 120-123, vol. I).

Dat fiind că societatea pe acțiuni „Drumuri-Briceni” prin contract s-a obligat să poarte răspundere de siguranța circulației rutiere, pretențiile împotriva societății pe acțiuni „Drumuri-Edineț” necesită să fie respinse.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că prima instanță și instanța de apel au stabilit circumstanțele pricinii, că nu este necesară verificarea suplimentară și administrarea de noi dovezi, însă au apreciat arbitrar probele administrate și au aplicat eronat normele de drept material, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de avocatul Lungu Artur în interesele Doinei Vitco în nume personal și în nume de reprezentant legal al fiicei minore Vitco Tatiana, Vitco Alexandr și Rotaru Valentina, de a casa decizia Curții de Apel Bălți din 19 aprilie 2016 și hotărârea Judecătoriei Briceni din 14 mai 2015 cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere parțială a cererii de chemare în judecată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de avocatul Lungu Artur în interesele Doinei Vitco în nume personal și în nume de reprezentant legal al fiicei minore Vitco Tatiana, Vitco Alexandr și Rotaru Valentina.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 19 aprilie 2016 și hotărârea Judecătoriei Briceni din 14 mai 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Lungu Artur în interesele Doinei Vitco în nume personal și în nume de reprezentant legal al fiicei minore Vitco Tatiana, Vitco Alexandr și Rotaru Valentina împotriva societății pe acțiuni „Drumuri-Briceni” și societății pe acțiuni „Drumuri-Edineț” cu privire la încasarea prejudiciului material și moral și se emite o nouă hotărâre prin care:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Lungu Artur în interesele Doinei Vitco în nume personal și în nume de reprezentant legal al fiicei minore Vitco Tatiana, Vitco Alexandr și Rotaru Valentina.

Se încasează din contul societății pe acțiuni „Drumuri-Briceni” în beneficiul Doinei Vitco suma de 62 726,77 lei (șaizeci și două mii șapte sute douăzeci și șase lei și șaptezeci și șapte bani) cu titlu de prejudiciu material și suma de 5 000 (cinci mii) lei cu titlu de prejudiciu moral.

Se încasează din contul societății pe acțiuni „Drumuri-Briceni” în beneficiul Doinei Vitco în nume de reprezentant legal al fiicei minore Vitco Tatiana suma de 3 803,5 lei (trei mii opt sute trei lei și cinci bani) cu titlu de prejudiciu material și suma de 10 000 (zece mii) lei cu titlu de prejudiciu moral.

Se încasează din contul societății pe acțiuni „Drumuri-Briceni” în beneficiul lui Vitco Alexandr suma de 16 455,54 lei (șaisprezece mii patru sute cincizeci și

cinci lei și cincizeci și patru bani) cu titlu de prejudiciu material și suma de 50 000 (cincizeci mii) lei cu titlu de prejudiciu moral.

Se încasează din contul societății pe acțiuni „Drumuri-Briceni” în beneficiul Valentinei Rotaru suma de 5 147,35 lei (cinci mii una sută patruzeci și șapte lei și treizeci și cinci bani) cu titlu de prejudiciu material și suma de 8 000 (opt mii) lei cu titlu de prejudiciu moral.

Se încasează din contul societății pe acțiuni „Drumuri-Briceni” în beneficiul Doinei Vitco cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2 000 (două mii) lei.

În rest pretențiile înaintate de avocatul Lungu Artur în interesele Doinei Vitco în nume personal și în nume de reprezentant legal al fiicei minore Vitco Tatiana, Vitco Alexandr și Rotaru Valentina împotriva societății pe acțiuni „Drumuri-Briceni” se resping ca fiind neîntemeiate.

Se resping aceleași pretenții înaintate împotriva societății pe acțiuni „Drumuri-Edineț”.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul:

Svetlana Filincova

judecătorii:

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Sveatoslav Moldovan